

Rättsavdelningen
Petra Bergendahl
petra.bergendahl@socialstyrelsen.se

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över delbetänkandet Mer flexibla regler om verkställighet av häktning och fängelsestraff (SOU 2026:30)

Justitiedepartementets dnr: Ju2026/01198

Socialstyrelsens yttrande utgår från myndighetens verksamhetsområde.

7.3 Rätten till enrum enligt häkteslagen avskaffas

Socialstyrelsen avstyrker förslaget om att avskaffa bestämmelsen i 2 kap. 1 § häkteslagen (2010:611) när det gäller barn.

Utredningen föreslår att bestämmelsen i 2 kap. 1 § häkteslagen, som anger att en intagen som utgångspunkt har rätt att placeras i enrum, avskaffas. Det innebär att häkteslagen inte kommer att innehålla någon särskild reglering om förutsättningarna för att placera fler än en intagen, inklusive barn, i samma bostadsrum. Utredningen konstaterar att det givetvis måste göras särskilda överväganden för barn inom den föreslagna ordningen men bedömer att det inte finns skäl att införa några särskilda regler i aktuellt avseende för barn. Utredningen anser att det räcker med att det i häkteslagen anges att barnets bästa ska beaktas vid alla åtgärder som rör intagna barn. Detta då det ofta kommer att kunna antas vara till barnets bästa att inte dela rum med ett annat intaget barn.

Socialstyrelsen delar inte utredningens bedömning utan anser att det är viktigt att det finns en särskild reglering som tydliggör att ett intaget barn som utgångspunkt har rätt att placeras i enrum, och att detta bara ska kunna

frångås om det är utifrån barnets bästa. En särskild reglering om rätten till ensamrum säkerställer på ett tydligare sätt barnets rätt till en trygg och säker miljö.

Häktning är en mycket ingripande åtgärd för ett barn och kan innebära en stor påfrestning och avsevärda negativa effekter på ett barns hälsa och utveckling. Tiden i häkte kan pågå under en relativt lång tid och upplevas som skrämmande och obegriplig för ett barn. Att behöva dela rum med en annan person kan addera till denna påfrestning då ett barn många gånger kan uppleva det som otryggt och ett stort intrång i den personliga integriteten.

Många barn som begår allvarliga brott har ett omfattande behov av vård och stöd. Många har också en psykiatrisk problematik eller en beroendeproblematik. Att placera barn med olika problem tillsammans i ett rum medför en risk för negativ inläring och smittoeffekt och svårigheter att tillgodose barnens olika behov.

Det är viktigt att tiden i häkte så långt som möjligt anpassas utifrån barnets särskilda behov, eftersom det kan bidra till att begränsa de negativa effekter som uppstår av att vara frihetsberövad och öka möjligheterna för att tiden i häkte blir ett led i ett återfallsförebyggande stöd till barnet.

8.3 Det införs en lagreglerad möjlighet att tillfälligt placera häktade i polisarrest

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget om att den nya bestämmelsen om placering i polisarrest inte ska kunna tillämpas för barn.

Det har i olika sammanhang¹ framkommit att det finns allvarliga brister i hur barn behandlas i polisarrester och att barn upplever tiden i arrest som mycket påfrestande. Myndigheten delar därför utredningens bedömning att polisarrester inte är en lämplig miljö för barn utifrån deras särskilda behov.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Pär Ödman. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Ulrika Jonasson deltagit. Juristen Petra Bergendahl har varit föredragande.

¹ Se bland annat "Ni måste hinna före" – Barn och ungas berättelser om att vara frihetsberövad, Barnombudsmannen, 2025 och Justitieombudsmannens beslut 2026-03-20, dnr 9554–2025.

För Socialstyrelsen

Pär Ödman

Petra Bergendahl